

Stowarzyszenie Księgowych
w Polsce

Kiedy split payment może być neutralny dla płynności finansowej firmy

NOWE PRAWO | Świadomość przepisów i zasad dotyczących mechanizmu podzielonej płatności i rachunku VAT oraz umiejętne zarządzanie przepływami na nim pozwoli na utrzymanie, a w niektórych przypadkach – paradoksalnie – na poprawę płynności finansowej.

**MAŁGORZATA
MAZURKIEWICZ**

Przepisy znowej ustawy o VAT (DzU z 2018 r. poz. 62) od 1 lipca 2018 r. przewidują możliwość zapłaty za zakupione towary i usługi w mechanizmie podzielonej płatności. Ustawodawca ustalił również, że każdy bank oraz SKOK automatycznie i obowiązkowo każdemu przedsiębiorcy, posiadającemu rachunki rozliczeniowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, otwiera jeden rachunek VAT, niezależnie od liczby prowadzonych dla niego rachunków. Na wniosek przedsiębiorcy bank może otworzyć więcej niż jeden rachunek VAT, np. do każdego numeru rachunku.

Środki pieniężne, zasilające rachunek VAT, mogą być przeznaczone wyłącznie do zapłaty kwoty VAT naliczonego na rachunku VAT innych przedsiębiorców (dostawców) oraz do zapłaty zobowiązań z tytułu VAT do urzędu skarbowego. Możliwy jest również przelew z rachunku VAT na bieżący rachunek rozliczeniowy, jednak zgodnie z art. 108b ust. 1 ustawy

o VAT wymaga to zgody naczelnika urzędu skarbowego w formie postanowienia, wydanego w ciągu 60 dni od złożenia wniosku przez podatnika. Zatem środki znajdujące się na rachunkach VAT są środkami należącymi do przedsiębiorcy, jednak o ograniczonej możliwości dysponowania.

O zapłacie w mechanizmie podzielonej płatności (MPP) decyduje nabywca i jeżeli wyda dyspozycję w komunikacie „podzielona płatność”, bank zgodnie z nią zrealizuje przelew. Sprzedający może jednak nie zechcieć zaakceptować tej formy zapłaty i, jak podkreślał to wielokrotnie w udzielanych wywiadach i odpowiedziach Paweł Gruza, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów „nic nie stoi na przeszkodzie, żeby dostawca towarów lub usług, w drodze postanowień umownych, gwarantował sobie zapłatę poza MPP.”

Zatem to od obydwu stron transakcji zależy ustalenie zasad zapłaty za dostawy. Co istotne, ustawodawca nie przewidział możliwości zastosowania MPP w przypadku zapłaty kartą, gotówką oraz przy transakcjach waluto-

wych. Negocjacje i ustalenia pomiędzy kontrahentami w sprawie sposobu zapłaty dotyczą przelewów z rachunku złotówkowego. Należy oczekiwać, że część nabywców zechce je realizować w mechanizmie podzielonej płatności.

Dzieje się tak za sprawą kilku zachęt wymienionych w art. 108c i 108d ustawy o VAT:

- brak sankcji 30 proc. i 100 proc.,
- brak ryzyka solidarnej odpowiedzialności przy zakupie towarów z załącznika nr 13 ustawy o VAT,
- skonto za wcześniejszą zapłatę zobowiązania z tytułu VAT z rachunku VAT.

Jednak gdy nabywca upewni się, że ma do czynienia z wiarygodnym dostawcą, największą zachętą może okazać się ta wymieniona w art. 87 ust. 6a ustawy o VAT – zwrot nadwyżki VAT naliczonego nad należnym w terminie 25 dni na rachunek VAT, na wniosek podatnika, bez wymogu spełnienia jakichkolwiek dodatkowych warunków, jakie obowiązują np. przy zwrocie w ciągu 25 dni w trybie art. 87 ust. 6 ustawy o VAT. Zatem należy przewidywać, że

♦ ZASADY PODSTAWOWE

Aby analiza przykładów była pełna, konieczne są cztery kluczowe spostrzeżenia:

1. VAT jest neutralny dla podatnika VAT czynnego, któremu przysługuje pełne prawo do odliczenia VAT naliczonego od zakupów. Rozrachunki z urzędem skarbowym z tytułu VAT wynikają z porównania kwoty VAT naliczonego z zakupów, z których można odliczyć VAT oraz VAT należnego. Gdyby nawet wszyscy nasi odbiorcy zapłacili nam w MPP, to rachunek „wyzerujemy”, jeżeli zapłacimy wszystkim naszym dostawcom w MPP (przynajmniej tam gdzie odliczamy VAT jako naliczony) oraz, o ile wystąpi nadwyżka VAT należnego nad naliczonym, zapłacimy zobowiązanie z tytułu VAT do US z rachunku VAT. Nie zawsze, zwłaszcza na początku obowiązywania MPP, będziemy mogli przewidzieć zachowanie wszystkich naszych odbiorców, gdy przyjmujemy zapłaty przelewem, ale jedno jest pewne – jeżeli płacimy zobowiązanie z tytułu VAT do urzędu, to powinniśmy tak zarządzać środkami na rachunku VAT, aby w całości przelać je z rachunku VAT. Nieracjonalna

to przedsiębiorcy mający regularny zwrot nadwyżki naliczonego nad należnym, z przyczyn ekonomicznych rozpoczną proces zapłat w MPP.

W związku z wejściem w życie przepisów dotyczących MPP wielu przedsiębiorców obawia się pogorszenia płyn-

ności finansowej firm, którymi zarządzają. Znajomość przepisów i zasad dotyczących rachunku VAT oraz umiejętne zarządzanie przepływami pieniężnymi realizowanymi przez ten rachunek pozwoli jednak na utrzymanie, a w niektórych przypadkach – paradoksalnie – na poprawę płynności.

jest zapłata zobowiązania do urzędu skarbowego z tytułu VAT z rachunku bieżącego, bo może spowodować zaleganie środków na rachunku VAT.

2. Kwoty VAT naliczonego, które możemy odliczyć (tj. te, które wpływają na rozliczenie VAT podatnika z US), płacone poza MPP (np. gotówką, kartą, obcą walutą) czyli z rachunku bieżącego, powodują „zaleganie” środków na rachunku VAT, zatem naszym staraniem powinno być znalezienie przynajmniej części nabywców, którzy podobną kwotę będą skłonni zapłacić nam na rachunek bieżący z pominięciem MPP.

3. Kwoty VAT naliczonego, którego nie mamy prawa odliczyć, a możemy zapłacić dostawcom w MPP, pomagają nam upłynnić środki z rachunku VAT i mogą być przeciwwagą dla tych sytuacji, gdzie VAT odliczamy, a nie możemy zapłacić w MPP, ponieważ płacimy np. gotówką albo kartą.

4. Zakupy bez prawa do odliczenia VAT, płacone poza MPP, są neutralne dla naszego rachunku VAT. ■

Przedstawione w artykule studium przypadków dla różnych typów podatników VAT – mam nadzieję – będą pomocne w efektywnym zarządzaniu płynnością finansową po wejściu w życie MPP.